

Nr 199.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; given Stockholms slott den 11 mars 1935.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. Schlyter.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Häri genom förordnas, att 2 § 2:o), 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

2:o) mål om beslut — — — skolväsendets ordnande;

mål om nybyggnad, inredning eller reparation av allmän byggnad, som av menighet skall byggas och underhållas, om stället för sådan byggnads uppförande, allt så framt ej klagan föres över Konungens befallningshavandes beslut enligt 14 § 2. lagen om polisväsendet i riket;

mål angående fattigvården — — — allmän pensionsförsäkring;

8:o) mål om rust- och rotehållares — — — deras begagnande;

mål om virkesmätning;

mål om strömrrensningar — — — samfälld tångtäkt;

17:o) mål om kyrkotukt — — — medicinalstyrelsens inseende;

mål om bötesansvar, om annat föreläggande vid vite än sådant, som må givas enligt författningar rörande banker eller andra penninginrättningar, författningar rörande yrkesmässigt utövande av köp och försäljning i kommission av aktier, obligationer och liknande värdepapper, författningar rörande fondbörsverksamhet eller lagen om polisväsendet i riket, om utdömande av vite enligt andra än nämnda författningar;

mål om häktads — — — av straff;

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

¹ Senaste lydelse av 2 § 8:o) se SFS 1927:289 samt av 2 § 2:o) och 17:o) se SFS 1934:309.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1935.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDE´N, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och jordbruksdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, fråga om *vissa ändringar i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt*. Föredraganden anför:

»På föredragning av chefen för jordbruksdepartementet har Kungl. Maj:tt förut denna dag beslutit genom proposition (nr 140) föreslå riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till *lag om virkesmätning*. Enligt 43 § i detta förslag må klagan över vissa beslut av sådan virkesmättningsnämnd, som i förslaget omförmäles, föras hos Konungen genom besvär. Därjämte stadgas i 44 § av förslaget att, där röstägande menar att beslut som enligt den föreslagna lagen fattats av hushållningssällskap eller å stämman med virkesköpare icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot lag eller författning eller mot reglemente för virkesmättningsnämnd eller annan föreskrift som Konungen enligt lagen meddelat, han äger hos Konungen anföra besvär över beslutet. Sistnämnda stadgande skall jämlikt 25 § i förslaget äga tillämpning jämväl å beslut av sådan sammanslutning av virkes-säljare, som omförmäles i sagda paragraf.

Då besvär, som enligt den föreslagna lagen sålunda må anföras hos Konungen, torde böra prövas av regeringsrätten, förordar jag att i 2 § 8:o) regeringsrättslagen upptagas mål om virkesmätning.

Enligt 2 § 17:o) regeringsrättslagen skall regeringsrätten upptaga och avgöra bland annat besvär i mål om bötesansvar, om annat föreläggande vid vite än sådant, som må givas enligt författningar rörande banker eller andra penninginrättningar, författningar rörande yrkesmässigt utövande av köp och försäljning i kommission av aktier, obligationer och liknande värdepapper eller författningar rörande fondbörsverksamhet, samt om utdömande av vite enligt andra än nämnda författningar.

I 14 § 2. lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om *polisväsendet i riket* stadgas, att om länsstyrelse finner att avlöning, pension, familjeunderstöd eller be-

gravningshjälp av polisdistrikt eller landsting bestämts till belopp, som uppenbarligen icke är skäligt, eller att polisdistrikt eller landsting eljest uppenbarligen åsidosätter sina åligganden enligt polislagen, länsstyrelsen skall hos polisdistriktet eller landstinget göra framställning om rättelse. Vidtages ej i anledning av framställningen erforderlig åtgärd, äger länsstyrelsen därom förordna. Finnes det vara av nöden, må länsstyrelsen förelägga lämpligt vite och till sådant vite fälla.

Klagan över dylika av länsstyrelse meddelade beslut må föras hos Konungen. Även i fall då sådant beslut icke varit förbundet med vitesföreläggande hava besvär över beslutet ansetts kunna upptagas och prövas av regeringsrätten.

Vissa andra mål, som äga nära samband med de nyssnämnda, hava genom en tidigare lagändring undantagits från regeringsrättens handläggning. Jämlikt 2 § 2:o regeringsrättslagen hörde nämligen tidigare till regeringsrättens upptagande alla mål om beslut av landsting, av kommuner, andra menigheter eller deras representationer. Då klagan rörde myndighets beslut i anledning av sökt fastställelse å landstings, menighets eller dess representations beslut, hade regeringsrätten jämlikt 3 § att med eget utlåtande överlämna målet till avgörande av Konungen i statsrådet. Genom lag den 14 juni 1928 (nr 181), som trätt i kraft den 1 juli samma år, har emellertid 2 § 2:o regeringsrättslagen undergått sådan ändring att från regeringsrättens prövning undantagits mål, däri klagan föres över länsstyrelses beslut i anledning av sökt fastställelse å beslut varom förmäles i 14 § 1. polislagen, d. v. s. i polisdistrikt eller av landsting i avseende å befattningshavare vid polisväsendet fattade beslut angående avlöning, pensionering, familjeunderstöd eller begravningshjälp eller huruvida viss befattning skall vara ordinarie. Dessa mål tillhöra sålunda numera icke regeringsrättens upptagande. Som motivering till denna lagändring, vilken föreslogs riksdagen genom proposition nr 232 år 1928, yttrade föredragande departementschefen enligt det propositionen bilagda statsrådsprotokollet för den 9 mars 1928, bland annat, att i dessa mål frågor av rättslig innebörd endast i sällsynta undantagsfall torde förekomma samt att, i den mån så vore händelsen, Kungl. Maj:t kunde och borde i varje särskilt fall infordra regeringsrättens utlåtande.

Även i mål, som av länsstyrelse handlagts jämlikt 14 § 2. polislagen, vare sig de röra ett vitesföreläggande eller icke, är som regel fråga allenast om lämpligheten eller ändamålsenligheten av länsstyrelsens beslut eller de åtgärder varom däri förordnas. Vid prövningen gäller det exempelvis att bedöma, huruvida inom polisdistrikt finnes tillräckligt antal befattningshavare för polisverksamhetens behöriga ombesörjande eller om polisdistrikt eller landsting bör inrätta arrestlokal eller höja till befattningshavare vid polisväsendet utgående lön. Vid sådant förhållande torde även dessa mål böra undantagas från regeringsrättens handläggning.

I enlighet med vad sålunda anförts har upprättats förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 8:o och 17:o lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*»

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 2 § 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909
(nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

8:o) mål om rust- och rotehållares — — — deras begagnande;

mål om virkesmätning;

mål om strörensningar — — — samfällid tångtäkt;

17:o) mål om kyrkotukt — — — medicinalstyrelsens inseende;

mål om bötesansvar, om annat föreläggande vid vite än sådant, som må givas enligt författningar rörande banker eller andra penninginrättningar, författningar rörande yrkesmässigt utövande av köp och försäljning i kommission av aktier, obligationer och liknande värdepapper, författningar rörande fondbörsverksamhet eller lagen om polisväsendet i riket, om utdömande av vite enligt andra än nämnda författningar;

mål om häktads — — — av straff;

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

¹ Senaste lydelse av 2 § 8:o) se SFS 1927: 289 samt av 2 § 17:o) se SFS 1934: 309.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 9 mars 1935.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet MOLIN,
regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GEIJER,
BAGGE.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 8 mars 1935, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över uppriktat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Enar Eckerberg.

Lagrådet fann ej anledning till annan erinran mot förslaget än att, enär med förslagets syfte torde bäst överensstämma att klagan över föreläggande av länsstyrelse i fråga om anordnande av arrestlokal eller annan byggnad för polisväsendet, även om det ej förbindes med vite, prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet, men sådan klagan enligt 2 § 2:o) andra stycket regeringsrättslagen tillhör regeringsrättens upptagande, i detta stycke synes böra göras undantag för det fall att klagan föres över länsstyrelsens beslut enligt 14 § 2. lagen om polisväsendet i riket.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1935.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och jordbruksdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, lagrådets den 9 mars 1935 avgivna utlåtande över det den 8 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till lag angående ändrad lydelse av 2 § 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Efter redogörelse för utlåtandet och under förmälan att den av lagrådet ifrågasatta ändringen i 2 § 2:o) andra stycket regeringsrättslagen funnits böra vidtagas, hemställer föredraganden att det i enlighet härmed upprättade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o), 8:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt* måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.